

Lasioglossum nitidulum

Mursmalbi

Steklar, Bin

NE

NA

LC

Livskraftig (LC)

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Hymenoptera (steklar), **Familj:** Halictidae (vägbin), **Släkte:** *Lasioglossum* (smalbin), **Art:** *Lasioglossum nitidulum* - mursmalbi (Fabricius, 1804) **Synonymer:** *Prosopis nitidula* Fabricius, 1804

Kännetecken

Hona: Längd 6 mm. Huvud med grön metallglans, tydligt längre än brett. Munsköld och pannsköld svagt upphöjda. Antenner mörka, ibland antytt gulbruna undertill i spetsen. Mellankropp med grön metallglans, mellanrygg med fin mikroskulptur, glänsande med tät och ganska grov punktur. Skutell glänsande med tät och mycket fin punktur. Mellanbröst glänsande med sammanflytande punktur, dess övre runda fält glänsande med några få kraftiga punkter. Efterryggens mellanfält med fina vågor från sida till sida som nästan når ner till valken som är matt och svagt avrundad. Hjärtformade fältet slätt med svag glans och list längs hela sidan. Vingmärke ljusgult med något mörkare kanter. Bakkroppens första ryggplåt med fin mikroskulptur, glänsande med tät och mycket fin punktur på skivan, den avsatta kanten tvärstrimmig utan punkter. Andra ryggplåten med mikroskulptur och tät och mycket fin punktur nästan till den avsatta kanten som är tvärstrimmig utan punkter. Tredje ryggplåten med otydliga punkter, mest bara med mikroskulptur. Breda vita hårfläckar på sidorna av andra och tredje ryggplåten. Bakskenbenens bakre sporre med tre smala, spetsiga taggar.

En tydlig skillnad mellan honorna av mursmalbi och metallsmalbi *L. morio* finns i mellanbröstets övre runda fält som är glänsande med några få kraftiga punkter hos mursmalbiet och småknottrigt med helt försvinnande punkter hos metallsmalbiet.

Hane: Längd 6 mm. Huvud grönmetallglänsande, ovalt i formen och tydligt längre än brett med svagt framskjuten och jämbred munsköld. Denna och pannskölden svagt upphöjda. Munsköldens spets gul, överläppen svart och käkarna bruna. Antenner gulaktiga ofta bara i de yttre tre fjärdedelarna. Mellersta antennsegmenten en och en halv gång så långa som breda. Mellankroppen glänsande metallgrön, mellanryggen med mikroskulptur, glänsande med tät och fin punktur. Skutell glänsande med tät och fin punktur, efterryggens mellanfält vågigt från sida till sida, når ner till valken som är matt och ganska avrundad. Hjärtformade fältet ganska slätt och glansigt med tydlig list längs hela sidan eller drygt halvvägs upp. Vingmärke ljusbrunt med mörkare kanter. Bakkroppens första ryggplåt glänsande med tät eller glesare och mycket fin punktur på skivan, den avsatta kanten nästan utan mikroskulptur och utan punkter. Andra och tredje ryggplåten med mycket tät och fin punktur ner till den avsatta kanten som har svag mikroskulptur. Dessa två ryggplåtar har också ljusa hårfläckar som ofta slits bort med tiden. Andra och tredje bukplåten med täta hårbuskar. Bakskenbenen och bakfötternas första segment helt mörka, övriga fotsegment helt mörka eller mörkt gulbruna.

De mörka bakbenen skiljer den från hanar av bronssmalbi *L. leucopus* och guldsmalbi *L. aeratum*. Den mycket typiska ovala formen med bara svagt framskjuten munsköld skiljer den från metallsmalbiets *L. morio* hane vars munsköld är kraftigt framskjuten och lite spetsig i formen.

Utbredning och status

Förekommer hos oss nästan uteslutande i städer och mindre samhällen där biet setts bygga i tegelhus eller stenhus med sprickor i putsen. Känd framför allt från Malmö och Lund och är mycket talrik i Limhamns kalkbrott. Spridda fynd finns också i mindre samhällen i övriga Skåne samt i Varberg. Ett gammalt fynd är gjort söder om Växjö.

Ekologi

En art som kan vara förbisedd på många platser på grund av sin dragning till bebyggelse och sin likhet med metallsmalbiet *L. morio*. Besöker många olika blommor men hittas ofta i maskrosor *Taraxacum* eller fibblor på trottoarer intill äldre hus där biet anlägger sitt bo. Huruvida den lever solitärt (Amiet m.fl. 2001) eller socialt (Pesenko m.fl. 2000) är omtvistat.

Litteratur

Amiet, F., Herrmann, M., Mueller, A. & Neumeyer, R. 2001. *Apidae 3. Halictus, Lasioglossum*. Fauna Helvetica 6.

Pesenko, Yu A., Banaszak, J. Radchenko, V.G. & Cierzniak, T. 2000. *Bees of the family Halictidae (excluding Sphecodes) of Poland: taxonomy, ecology, bionomics*. Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Bydgoszcz.

Författare

Göran Holmström 2016.